Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura i kultura w krajach niemieckich od 1945 r., PG_00200539						
Kierunek studiów	Niemcoznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	3		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	5		Liczba punktów ECTS	3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	egzamin			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Germańskiej -> Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Marion Brandt				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0	43.0		75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z literaturą niemiecką, austriacką i szwajcarską po 1945 roku na tle kultury krajów obszaru niemieckojęzycznego.						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[NIEML3_W05] Zna w stopniu zaawansowanym wybrane zagadnienia z literaturoznawstwa związane z kierunkiem studiów	- zna w języku niemieckim nazwy nurtów literackich oraz terminologę związaną z budową dzieła literackiego - ma zaawansowaną wiedzę ogólną dotyczącą metodologii badań literackich - ma pogłębioną wiedzę szczegółową o przedstawicielach literatury niemieckojęzycznej po 1945 roku - zna i rozumie metody analizy i interpretacji tekstu kultury, w szczególności tekstu literackiego	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego
[NIEML3_K03] Ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego Europy, zwłaszcza Europy Środkowowschodniej i historycznego oraz kulturowego pogranicza polsko-niemieckiego; jest gotów do działania na rzecz ochrony i promocji tego dziedzictwa	- rozumie potrzebę uczestniczenia w życiu literackim i kulturalnym oraz zachęcenia innych do kontaktu z literaturą i kulturą Niemiec, Szwajcarii i Austrii	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[NIEML3_U03] Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz określić ich znaczenie, oddziaływanie społeczne, miejsce w procesie historyczno-kulturowym	- interpretuje tekst literacki za pomocą typowych metod analizy i interpretacji oraz określa ich miejsce we współczesnej kulturze Niemiec, Szwajcarii i Austrii	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
[NIEML3_W01] Ma wiedzę o miejscu i znaczeniu dyscyplin naukowych tworzących kierunek niemcoznawstwo w systemie nauk, ich specyfice przedmiotowej, metodologicznej i terminologicznej, a także o wzajemnych relacjach tych nauk	- ma orientację w powiązaniach literaturoznawstwa (historii literatury) z historią i kulturoznawstwem (historią kultury) w odniesieniu do literatury i kultury krajów obszaru niemieckojęzycznego po 1945 roku	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu

Tematy literatury niemieckojęzycznej od 1945: 1) druga Wojna Światowa - G. Eich: Inventur, J. Bobrowski: Das Käuzchen, B. Schlink; Der Vorleser; 2) Zagłada Żydów - P. Celan: Die Todesfuge, J. Becker: Jakob der Lügner, R. Klüger: Weiter leben, Th. Bernhard: Heldenplatz; 3) Relacje polsko-niemieckie - G. Grass: Die Blechtrommel, M. Streubel: Verregnete Heimkehr, A. Tobor: Sitzen vier Polen im Auto; 4) Gesellschaftkritik, ruch studencki roku 1968, H. M. Enzensberger: Ins Lesebuch für die Oberstufe, I. Bachmann: Undine geht; 6) Literatura migracyjna i międzykulturowa - Emine Sevgi Özdamar: Die Brücke vom Goldenen Horn, Herta Müller.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Opanowanie zakresu wiadomości, umiejętności i kompetencji przekazywanych w ramach nauczania przedmiotu Warsztat badań niemcoznawcy, znajomość języka niemieckiego na poziomie umożliwiającym osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
wykonanie zadań interpretacyjnych podczas semestru	51.0%	50.0%
praca semestralna lub prezentacja- opracowanie wybranego zagadnienia na podstawie analizy i interpretacji tekstu	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

- Paul Celan: Todesfuge
- Günter Eich: Inventur
- Wolfgang Borchert: Draußen vor der Tür, opowiadania
- Günter Grass: Pan Kiehot, Die Blechtrommel (fragment)
- Manfred Streubel: Verregnete Heimkehr
- Utz Rachowski: Über das slawische Herz
- Emine S. Özdamar: Die Brücke vom Goldenen Horn (fragment)
- Brygida Helbig-Mischewski: Anioły i świnie w Berlinie (fragment)

	Uzupełniająca lista lektur	• Das Tagebuch der Anne Frank • Victor Klemperer: Tagebuch, LTI • Ruth Klüger: Weiter leben (Żyć dalej 2009) • Nelly Sachs: Rozżarzone zagadki. Wiersze wybrane, wybór i przekł. R. Krynicki. Kraków 2006 • Edgar Hilsenrath: Der Nazi und der Friseur • Maxim Biller: Im Kopf von Bruno Schulz • George Tabori: Mein Kampf (polskie t umaczenie w: Jesienny wieczór i inne dramaty, w przekł. Danuty Żmij-Zielińskiej. Kraków, Warszawa 2013) • Thomas Bernhard: Heldenplatz • W.G. Sebald: Austerlitz • Johannes Bobrowski: Levins Mühle • Siegfried Lenz: Heimatmuseum (Muzeum Ziemi Ojczystej) • Bernhard Schlink: Der Vorleser
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	***Das Tagebuch der Anne Frank*** • Die Funktionen des Tagebuchs für Anne Frank • Wahrnehmung und Reflexion des Krieges und der Judenverfolgung im Tagebuch von Anne Frank • Anne Franks Ängste, Träume und Zukunftswünsche ***Victor Klemperer: Tagebuch, LTI*** • Das Bild der Deutschen im Tagebuch von Victor Klemperer • Antisemitismus im Tagebuch von Victor Klemperer • Elemente der nationalsozialistischen Sprachmanipulation nach Klemperers LTI ***Ruth Klüger: Weiter leben*** (Żyć dalej 2009) • Das Bild der Deutschen in Ruth Klügers Erinnerungen "Weiter leben" • Die Erinnerung an die Judenverfolgung aus weiblicher Perspektive in **Nelly Sachs: Rozżarzone zagadki. Wiersze wybrane**, wybór i przekł. R. Krynicki. Kraków 2006 • Die Erinnerung an die Shoah in ausgewählten Gedichten von Nelly Sachs (1 oder 2 Gedichte) ***Edgar Hilsenrath: Der Nazi und der Friseur*** • Das Thema der Schuld im Roman Der Nazi und der Friseur • Die Funktion des Komischem im Roman Der Nazi und der Friseur ***Jurek Becker: Jakob, der Lügner*** • Die Funktion der Lüge • Das Bild des Gettos • Vergleich der Verfilmungen des Romans mit dem literarischen Text ***Maxim Biller: Im Kopf von Bruno Schulz*** • Bruno Schulz als literarische Figur (Charakteristik und Situation) • Warum (und was) schreibt Bruno Schulz an Thomas Mann? • Intertextuelle Beziehungen zu den Erzählungen von Bruno Schulz ***George Tabori: Mein Kampf*** • (w: Jesienny wieczór i inne dramaty, w przekł. Danuty Żmij-Zielińskiej. Kraków, Warszawa 2013) • Charakterystyka postaci Hitlera • Relacja między Hitlerem i Szlomo Herzl • Funkcja komizmu w sztuce Mein Kampf ***Thomas Bernhard: Heldenplatz*** • Die Darstellung des Antisemitismus (Geschichte und Gegenwart) • Charakteristik einzelner Figuren und ihrer Beziehungen zu Josef Schuster (Frau Zittel, der Bruder) • Das Bild Österreichs • Elemente des Komischen ***W.G. Sebald: Austerlitz*** • Das Thema der Kindertransporte nach England • Charakteristik von Austerlitz • Die Beziehung zwischen Austerlitz und dem Erzähler • Die Rolle der Fotografie ***Johannes Bobrowski: Levins Mühle*** • Charakteristik des Mühlenbesitzers Johann und seiner Handlungen • Charakteristik von Levin und seinen Freunden • Das Thema der Gewalt • Das Bild der Deutschen • Das Bild des Gerichtswesens (der Justiz) • Die Bedeutung der Musik • Elemente von Transkulturalität **Siegfried Lenz: *Heimatmuseum (Muzeum Ziemi Ojczystej)*** • Das Museum als ein Spiegel der kulturellen Vielfalt in den Masuren eine Utopie? • Deutsche und Polen in den Masuren • Germanisierung und Slawenfeindlichkeit in den Masuren als Thema des Romans • Das Bild der Vertriebenen nach 1945 in der Bundesrepublik • Charakteristik von Zygmunt Rogalla • Das Teppichweben als Symbol für die Masuren **Günter Grass: Die Blechtrommel (1. Buch oder Film)**

	• Danzig als ein transkultureller Raum am Beispiel der Familie Matzerath • Das Bild der Polen (Oskars Großvater, Onkel, Polnische Post) • Das Bild der Deutschen (Oskars Vater, die Nachbarn) • Das Bild der Kaschuben (Oskars Großmutter, Mutter und Onkel) **Emine Sevgi Özdamar: Die Brücke vom Goldenen Horn** (1998, Most nad Złotym Rogiem 2007) • Das Vertrautwerden der Hauptfigur in Deutschland (Erlernen der Sprache, Gewohnheiten, Missverständnisse) • Das Bild Berlins im Roman • Die Darstellung des Lebens von türkischen Gastarbeiterinnen • Das Thema der Initiation / des Erwachsenwerdens / die Entwicklung der Hauptfigur • Das Thema weiblicher Emanzipation • Zeitgeschichte der 1960er Jahre **Brygida Helbig-Mischewski: Anioły i Świnie. W Berlinie!** (2005, dt. 2016) • Die Situation polnischer Migranten in Deutschland zwischen Integration und Ausgrenzung • Charakteristik der Hauptfigur Gisela Stopa
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.